

BURSA'NIN SOMUT KÜLTÜREL VARLIKLARINA YÖNELİK ÖĞRENCİLERİN ALGILARI: HARMANCIK MYO ÖRNEĞİ

Özge GÜDÜ DEMİRBULAT¹
Gencay SAATCI²
Cevdet AVCIKURT³

ÖZET

Turizm; kültürün bir parçasıdır ve hem kültür hem de kültürel varlıklar üzerindeki etkilerin belirleyicilerindedir. Kültürel varlıklar; tarihi bina ve yapılar, anıtlar ve mimari kalıntılar gibi somut unsurlar ile gelenekler, değerler, sanat gibi soyut unsurlardır ve turizmin dayanak noktası konumundadırlar. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, köklü bir geçmişe sahip olan Bursa ili kültürel varlıklar kapsamında değerlendirildiğinde; tarihi ve arkeolojik eserler, müzeler, tarihi ve dini merkezler olarak zengin bir mirasa sahiptir. İlin sahip olduğu bu potansiyel zenginliklerini harekete geçirerek, pazarlama ve tanıtım çalışmalarını yeterli seviyeye getirmesiyle turizmdeki hedeflerine çok daha kolay ve hızlı bir şekilde ulaşılabilmesi söz konusudur. İnsanların seyahat etmelerinin en önemli sebeplerinden biri olarak karşımıza çıkan kültürel varlıklara yönelik bireylerin tutumları, bu değerlerin varlığının korunup sürdürülebilmesi ve gelecek nesillere aktarılması açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin kültürel varlıklara ilişkin görüşleri ve algıları önemli görülmektedir. Araştırma, Uludağ Üniversitesi Harmancık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin Bursa ilinde yer alan somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla 244 öğrenci ile yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Varlık, Somut Kültürel Varlık, Turizm, Bursa, Harmancık MYO

¹ Arş. Gör.; Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi, ozge.demirbulat@balikesir.edu.tr

² Öğr. Gör.; Uludağ Üniversitesi Harmancık Meslek Yüksekokulu, gencaysaatci@uludag.edu.tr

³ Prof. Dr.; Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi, avcikurt@balikesir.edu.tr

**PERCEPTION OF STUDENTS FOR CULTURAL TANGIBLE ASSETS OF BURSA: A SAMPLE
OF HARMANCIK VOCATIONAL SCHOOL**

ABSTRACT

Tourism is a part of culture and is determinant of effects on both culture and cultural heritage. Cultural assets are in a position mainstay of tourism with concrete elements, such as historic buildings and structures, monuments and architectural remains, and abstract elements, such as traditions, values and art. Bursa, hosted many civilizations and has a long history, has a rich heritage as historical and archaeological monuments, museums, historic, religious centers, when evaluated in the context of cultural assets. It is possible to reach goals about tourism much more easily and quickly with marketing and promotional activities bringing a satisfactory level by mobilizing this potential wealth, which city owned. Individuals' attitudes towards cultural assets is encountered as one of the most important reasons for people to travel and it is important to protect the presence of this value in order to maintenance and transferring to future generations. In this context, students' opinions and perceptions regarding cultural property is regarded as important. This research was conducted with 244 students, Uludag University Harmancık Vocational School, in order to determine the students' opinion about tangible cultural assets of Bursa.

Key Words: Cultural Assets, Tangible Cultural Heritage, Tourism, Bursa, Harmancık Vocational School

GİRİŞ

Kültür, bir turistik ürün olarak ele alındığında bu ürünü oluşturan bileşenlerin, belli bir coğrafyaya ait ya da sınırlardan bağımsız olarak insanlığın tümüne ait somut kültürel varlıklardan ve soyut kültürel değerlerden oluştuğu ifade edilebilir (Üner, 2014: 7-8). İnsanların kültürel açıdan zengin yöreleri görmek, gittikçe kaybolan yaşam biçimlerini öğrenmek, kültürel değerleri bir anı olarak korumak amacıyla yaptıkları gezilerle ilgili turizm çeşidi olan kültürel turizmin önemi büyüktür (Avcıkurt, 2003: 10). Kültür turizmi; eğitimi, kültürü, sanatı, abideleri, sit alanlarını, festival turlarını ve özellikle faaliyet alanı kültürel etkinlik olan seyahatleri içermektedir (Aksu ve Kayabalı, 2006: 25). Kültürel turizmin, bireylerde tarih ve kültürel miras bilincini artıran bir hatırlatıcı olarak yerel halkın yaşam kalitesini yükseltmeyi ve geleneksel yaşam tarzlarını korumayı amaçlayan bir turizm biçimi olduğunu söylemek mümkündür (Yıldız, 2011: 3). Söz konusu kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması için özellikle tarihi çevrenin korunması, geliştirilmesi ve tarihi çevre içinde yer alan değerlerin turizm amaçlı kullanımlarının sağlanması doğrultusunda, kültürel varlıklara gerekli önemin verilmesi üzerinde hassasiyetle durulması gerekmektedir (Ablak vd., 2014: 173).

Kültürel turizmin temelinde çeşitli nedenler yatmaktadır. Öncelikle eski sanat eserlerinin, tarihi yapıların ve onlara ait kalıntıların görülmesi amacını taşımaktadır. Öte yandan; araştırma, keşif ve dini amaçlı seyahatler, yerel mimari ve orijinal özellikler, kütüphaneler, yerel mutfak, festivaller ve fuarlar, tiyatro ve sinema, müzik ve dans, edebi çalışmalar ve alt kültürleri tanıma amacı ile yapılan seyahatler kişilerin bilgi ve görgülerini arttırmanın yanında kültür turizmi içinde yerini almaktadır (Kızılırmak ve Kurtuldu, 2005: 102; Türker vd, 2011: 610). Kültür turizmi, geniş anlamda ziyaretçilerin gittikleri yerdeki tarihi ve bir ulusa ait değerleri görmesi ve tatması olayıdır (Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002: 7).

Dünya turizm hareketlerine geç konu olmuş Türkiye için, aslında turistik ürün olarak öncelikle kültürel varlıklar öne çıkmıştır. Ancak, başlangıçtaki talebin miktarı ve buna bağlı olarak da yatırımlar oldukça sınırlı düzeyde gerçekleşmiştir. 1980'lerden sonra Türkiye'de yaşanan turizm hamlesinden sonra ise, turizm ürünü ve buna bağlı olarak yatırımlar, ağırlıklı olarak coğrafi zenginliklere dayalı biçimde gerçekleştirilmiştir (Gülcan, 2010: 100). Kültürel varlık kavramı içine birçok konu girebilmektedir. Bunlar bir anlamda, bir ülkenin kültürel

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

sermayesidir. Bunlar arasında; çevresel yapılar (eğlence ve doğa parkları; kültürel merkezler, alışveriş merkezleri) ve gösteriler (etkinlikler ve festivaller) sayılabilmektedir (Meydan Uygur ve Baykan, 2007: 34).

Kültür varlıklarını tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklar olarak tanımlamak mümkündür (Yalçınkaya, 2008: 19; Aşılıoğlu ve Memlük, 2010: 185; Yeşilbursa, 2013: 406). Kültürel varlıkların turistler tarafından ziyaret edilmesi, yerel halka ve hükümetlere çok çeşitli yararlar sağlayabilmektedir (Meydan Uygur ve Baykan, 2007: 42). Kültür varlığı, iç ve dış turizm açısından büyük önem taşımaktadır. Buna bağlı olarak da gerek yurt ekonomisi için, gerek eski eserlerin bulunduğu yörenin bölgesel ekonomisi için, o tarihsel kalıntılar, tanınma, gelişme ve kalkınma etkisi niteliğindedir (Yalçınkaya, 2008: 48-49). Kültürel varlıkların bir destinasyon tercihi ve seyahat nedenini oluşturmada temel etken olmadığı durumlarda bile, söz konusu varlıklar turizmin diğer türlerindeki ürünler için de zenginleştirici bir eleman olarak yer almaktadır. Kültürel varlıkların farklı türdeki hemen hemen tüm turizm ürünleri içinde bir şekilde yer bulması, turizm ve kültür ilişkisini daha da güçlendirmektedir (Gülcan, 2010: 103).

Kültürel varlıklar ya da kültürel miras; mimari yapılar, anıtlar, inanış, sembol ve gelenek gibi birçok öğeyi içinde barındıran ve en genel anlamıyla bir ülkeyi, bölgeyi ya da yerleşim yerinin özelliklerini tanımlayan somut (arkeolojik, sanatsal, mimari yapılar) ve somut olmayan değerler (inanışlar, adetler, gelenek ve görenekler vb.) olarak tanımlanmaktadır (Bedate vd., 2004: 101; Kurtar, 2012: 1; Ferretti, 2014: 2). Somut kültürel varlıklar “tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yeraltında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklar” olarak tanımlanmaktadır (Arslan, 2012: 9; Sidekli ve Karaca, 2013: 21). Taşınmaz kültürel miras olarak mimari eserler, anıtlar, kültürel manzaralar, kanallar, köprüler, tarihi parklar, arkeolojik ve tarihi merkezlerden bahsetmenin yanında, resim, heykel, eski para, takı ve süs eşyaları gibi

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları: Harmancık MYO Örneği

Özge GÜDÜ Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

varlıkları taşınır kültürel miras olarak gruplandırılabilir (Yeşilbursa, 2011: 26; Dönmez ve Yeşilbursa, 2014: 427).

Kültürel miras kavramı, UNESCO'nun Dünya Mirası Sözleşmesi'ne (1972) göre anıtlar (Durhan ve Özgüven, 2013: 186), yapı grupları ve sitlerden (Howard and Pinder, 2003: 60) oluşmaktadır (Anmaç, 2013: 9). Bunlar şöyle açıklanabilir:

Anıtlar: Tarih, sanat ve bilim açısından istisnai evrensel mimari eserler, heykel ve resim alanındaki şaheserler, arkeolojik nitelikteki eleman ve yapılar, kitabeler, mağaralar ve eleman birleşimleridir (Üsküdar, 2012: 7).

Yapı Toplulukları: Mimarileri, uyumları ve arazi üzerindeki yerleri nedeniyle tarih, sanat ve bilim açısından istisnai değere sahip ayrı ya da birleşik yapı topluluklarıdır (www.unesco.org.tr, 2014).

Sitler: Tarihsel, estetik, etnolojik veya antropolojik bakımlardan istisnai evrensel değeri olan (Skounti, 2011: 29) insan eseri eserler veya doğa ve insanın ortak eserleri ve arkeolojik siteleri kapsayan alanlardır (Kurtar, 2012: 19).

Her milletin kültürü ve kültürel varlıkları çok değerlidir. Ancak bu varlıklar korunduğunda ve iyi yönetildiğinde sürdürülebilir nitelik kazanmaktadır. Müzeler veya tarihi alanların sunumu ve korunması bu anlamda önem kazanmaktadır (Meydan Uygur ve Baykan, 2007: 41). Bu çalışmada Bursa ilinde yer alan somut kültürel varlıkların öğrenciler tarafından ne kadar bilindiği ve ne derecede algılandığı üzerinde durulmuştur.

I. ARAŞTIRMA

A. Araştırmanın Amacı ve Çerçevesi

Araştırmanın temel amacı; öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesidir. Belirlenen bu amaç çerçevesinde, araştırma sorularını cevaplamaya yönelik olarak teorik bölümde incelenen değişkenler ve değişkenler arası ilişkileri belirtecek şekilde 13 adet hipotez geliştirilmiştir. Bu hipotezler şunlardır:

→ *H1: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.*

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

-
- H2: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılık göstermektedir.
- H3: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, öğrenim görülen programa göre farklılık göstermektedir.
- H4: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, aylık harçlık miktarına göre farklılık göstermektedir.
- H5: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, memleketlerine göre farklılık göstermektedir.
- H6: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre farklılık göstermektedir.
- H7: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.
- H8: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılık göstermektedir.
- H9: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, öğrenim görülen programa göre farklılık göstermektedir.
- H10: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, aylık harçlık miktarına göre farklılık göstermektedir.
- H11: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, memleketlerine göre farklılık göstermektedir.
- H12: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre farklılık göstermektedir.
- H13: Öğrencilerinin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri ile genel somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

B. Evren, Örneklem ve Veri Toplama Süreci

Bursa, İstanbul'dan sonra Osmanlı eserlerinin en yoğun olduğu kentlerin başında gelmekte ve kültürel turizm potansiyeli açısından Türkiye'nin en önemli turizm kentlerinden birisi olarak ifade edilebilmektedir (Çetinkaya, 2010: 46). Bursa'nın Harmancık ilçesinde

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları: Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

bulunan Harmancık Meslek Yüksekokulu 2008–2009 Eğitim-Öğretim yılında “aşçılık”, “Mobilya ve Dekorasyon” ve “Muhasebe ve Vergi Uygulamaları” programlarının açılması ile 3 programda eğitim-öğretime başlanmıştır. Harmancık Meslek Yüksekokulu, 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında ise toplam 6 Program ve 445 öğrenci ile eğitime devam etmektedir. (www.harmanlık.uludag.edu.tr, 2014).

Araştırma, Uludağ Üniversitesi Harmancık Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırma verileri Haziran 2014'de toplanmıştır. 445 öğrenciye sahip olan okulda ancak 269 öğrenciye ulaşılabilmektedir. Öğrenciler tarafından doldurulan anketlerden, analize uygunluk ve tutarlılık açısından uygun bulunan 244 adedi değerlendirilmiştir. Örneklem hacminin belirlenmesinde geliştirilmiş çeşitli yöntemler incelendiğinde %95 güvenilirlik düzeyinde ve ± 5 tolerans gösterilebilir örneklem hatasına göre örneklem hacminin 217 olmasının yeterli olacağı görülmüştür (Bayram, 2009: 26).

C. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmada veri toplama tekniği olarak yüz yüze görüşme, veri toplama aracı olarak ise araştırma değişkenlerini ölçmeye yönelik ifadelerin yer aldığı üç bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Kullanılan anket formu detaylı bir literatür taramasını takiben oluşturulmuştur. Anketin birinci bölümde, öğrencilerin demografik özellikleri sorgulanmıştır. İkinci bölümde, öğrencilere göre Bursa'da yer alan kültürel varlıkların önem derecesi belirlenmeye çalışılmıştır. Bursa'nın öğrenciler için ne ifade ettiğini anlamaya yönelik sorular sorulmuştur. Üçüncü bölümde ise, kültürel varlıklar ile Bursa'da yer alan somut kültürel varlıklara ve genel somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerin belirlenmesine yönelik önermeler sunulmuştur.

Önermelere ilişkin iki farklı ölçek kullanılmıştır. Bursa'nın somut kültürel varlıklarına yönelik tutum ölçeği Üsküdar (2012)'in çalışması temel alınarak ve genel somut kültürel varlıklara yönelik tutum ölçeği ise, Arıkan (2012), Gögebakan (2011) ve Yeşilbursa (2011)'nin çalışmaları temel alınarak oluşturulmuştur. Nihai anket ölçekleri oluşturulmadan önce, 50 öğrenciye bir pilot araştırma yapılmıştır. Bu ön araştırma sonucu elde edilen verilerin faktör ve alfa güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda, anketi oluşturan her bir ölçeğe ait Cronbach Alpha değerlerinin, yazında en küçük alt sınır olarak kabul edilen .60'ın

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge GÜDÜ Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, anket soruları üzerinde bazı düzenlemeler yapılmış ve anket formuna son hali verilerek, uygulamaya geçilmiştir.

D. Verilerin Analizi

Anket uygulaması gerçekleştirildikten sonra değerlendirmeye alınan verilerin SPSS (Statistical Package for Social Sciences, Version 20) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin sıklık ve yüzde değerleri kullanılarak çözümlenmesine gidilmiştir. Daha sonra öğrencilerin, Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla oluşturulan ifadeler ile genel somut kültürel varlıklara ilişkin katılımcıların verdikleri yanıtlar, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri esas alınarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin demografik özellikleriyle Bursa'nın somut kültürel varlıkları ile somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığının belirlenmesi amacıyla *Bağımsız Örneklem T Testi* ve *Tek Faktörlü Varyans (Tek Yönlü Anova) Analizleri* yapılmıştır.

E. Araştırmanın Kısıtları

Bu çalışma; zaman, maliyet ve ulaşılabilirlik etmenlerinden dolayı Uludağ Üniversitesi Harmancık Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin görüşleri ile sınırlandırılmıştır. Araştırma sonuçları, araştırma anketinde yer alan ifadeler ile sınırlı kalmaktadır. Öte yandan bu çalışmanın en önemli kısıtlarından biri örneklem sayıdır. Örneklem sayısı genişletildiğinde, araştırma sonuçlarının daha faydalı olabileceği düşünülmektedir.

II. BULGULAR

Harmancık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılan anketler SPSS programına aktarılmış ve araştırma analizleri bu programda tamamlanmıştır. Araştırmanın güvenilirliği sorgulandığında, bağımsız değişkenleri açıklayan önermelerin güvenilirliği Cronbach Alpha katsayısına bakılarak test edilmiş ve buna göre Alpha düzeyi 0,857 olarak bulunmuştur. Güvenilirlik analizi testi Tablo 1'de görüldüğü gibidir.

Tablo 1. Güvenilirlik Analizi Testi

Cronbach's Alpha	N of Items
,857	36

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

Uygulama yapılan öğrencilere ilişkin değişkenler incelendiğinde Tablo 2'ye göre; araştırma yapılan 244 öğrencinin %57,8'i kadın ve %42,2'si erkektir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş dağılımı incelendiğinde büyük çoğunluğun (%81,6) 19-21 yaş grubunda yer aldığı görülmektedir. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin %37,7'lik çoğunluğunun öğrenci evinde ikamet ettiği görülmektedir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin 69'u (%28,3) Muhasebe ve Vergi Uygulamaları; 49'u (%20,1) Pazarlama; 40'ı (%16,4) Aşçılık; 39'u (%16,0) Turizm ve Otel İşletmeciliği; 30'u (%12,3) Turizm ve Seyahat Hizmetleri ile 17'si (%7,0) Mobilya ve Dekorasyon programlarında öğrenim görmektedirler. Öğrencilerin aylık harçlıklarının %49,6'lık oranla büyük çoğunlukta 251–500 TL olduğu görülmektedir. Bu oranı %23,8 ile 0–250 TL'lik grup izlemektedir. %3,3'lük gibi çok düşük bir kısım ise aylık harçlıklarının 1001 TL ve üzeri olduğunu belirtmiştir. Anket çalışması uygulanan öğrencilerin %72,1'inin memleketi Bursa dışında bir yer iken; %27,9'unun memleketinin Bursa olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığı incelendiğinde; büyük çoğunluğun (%42,6) ayda bir kereden daha nadir Bursa'ya seyahat ettiği görülmektedir. Öte yandan öğrencilerin %17,2'si ayda bir kez Bursa'ya seyahat ederken; %16,4'ü haftada bir kez, %16'sı 2 haftada bir kez ve %7,8'i 3 haftada bir kez seyahat etmektedir. Öğrenciler ailelerinin %47,1'inin büyükşehirde, %24,2'sinin ilçede, %21,7'sinin ilde, %5,7'sinin köyde ve %1,2'sinin beldede yaşadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 2. Uygulama Yapılan Öğrencilere İlişkin Değişkenler

<i>Değişkenler</i>	<i>Sıklık (f)</i>	<i>Yüzdeleri (%)</i>
Cinsiyet		
Kadın	141	57,8
Erkek	103	42,2
Toplam	244	100,0
Yaş		
16-18 yaş arası	5	2,0
19-21 yaş arası	199	81,6
22-23 yaş arası	35	14,3
24-26 yaş arası	5	2,0
27 yaş ve üzeri	-	-
Toplam	244	100,0
Öğrenim Görülen Sınıf		
1. Sınıf	123	50,4
2. Sınıf	121	49,6
Toplam	244	100,0

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

Tablo 2 (devamı)		
Öğrencinin İkamet Ettiği Yer		
Aile yanı	20	8,2
Öğrenci evi	92	37,7
Devlet yurdu	67	27,5
Özel yurt	65	26,6
Toplam	244	100,0
Öğrenim Görülen Program		
Aşçılık	40	16,4
Mobilya ve Dekorasyon	17	7,0
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	69	28,3
Pazarlama	49	20,1
Turizm ve Otel İşletmeciliği	39	16,0
Turizm ve Seyahat Hizmetleri	30	12,3
Toplam	244	100,0
Öğrencinin Aylık Harçlığı		
0-250 TL	58	23,8
251-500 TL	121	49,6
501-750 TL	39	16,0
751-1000 TL	18	7,4
1001 TL ve üzeri	8	3,3
Toplam	244	100,0
Öğrencinin Memleketi		
Bursa	68	27,9
Bursa dışı	176	72,1
Toplam	244	100,0
Bursa'ya Seyahat Etme Sıklığı		
Haftada bir kez	40	16,4
2 haftada bir kez	39	16,0
3 haftada bir kez	19	7,8
Ayda bir kez	42	17,2
Ayda bir kereden daha nadir	104	42,6
Toplam	244	100,0
Ailenin İkamet Yeri		
Büyükşehir	115	47,1
İl	53	21,7
İlçe	59	24,2
Belde	3	1,2
Köy	14	5,7
Diğer	-	-
Toplam	244	100,0

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

Araştırmanın katılımcıları olan öğrencilerden Bursa'da yer alan 20 adet kültürel varlığı derecelendirerek numaralandırmaları istenmiştir. Öğrencilerin Bursa'yı simgelediğini düşündükleri ilk 5 kültürel varlık ile en düşük derecelendirmeye sahip son 5 kültürel varlık Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3. Bursa İlini Simgeleyen Unsurların Önem Derecesine Göre Sıralanması

Bursa İlini Simgeleyen Unsurlar	1.	2.	3.	4.	5.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
Uludağ	172	2	1	57	3	-	1	-	1	1	2
Tophane	35	14	23	86	11	-	-	1	1	8	2
Karagöz Müzesi	9	34	15	42	26	2	4	3	2	4	-
Ulu Cami	5	38	55	19	16	1	4	6	4	3	1
Mudanya	2	13	14	10	34	7	6	6	4	8	3
İznik	5	15	12	6	13	5	8	8	5	11	5
Gemlik	4	8	15	5	14	6	9	5	5	10	4
İnkaya Çınarı	2	17	12	2	10	8	16	13	9	11	6
Bursa Surları	2	7	8	1	16	13	20	14	11	14	14
Kaplıcalar	2	8	9	1	9	7	13	16	22	22	9
Cumalıkızık	-	7	9	2	10	13	15	20	13	15	14
Yeşil Türbe	1	46	7	-	7	14	17	17	17	14	7
Osmangazi Türbesi	-	4	10	2	7	20	19	15	19	10	11
Muradiye Külliyesi	1	2	7	3	5	19	17	21	13	10	15
Balibey Hanı	1	3	7	1	8	33	20	12	16	16	10
Koza Han	-	4	5	1	11	22	27	19	18	12	15
Pirinç Han	1	5	7	4	14	15	18	32	20	17	10
Tirilye	-	7	7	1	13	18	17	9	27	14	26
Emir Sultan Camii	1	2	12	-	12	24	7	20	17	30	29
Irgandı Köprüsü	1	8	9	1	5	17	6	7	20	14	61
Toplam	244	244	244	244	244	244	244	244	244	244	244

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğrencilerin büyük çoğunluğu (172'si) Uludağ'ı Bursa'yı simgeleyen en önemli unsur olarak görmektedir. Uludağ'ı sırasıyla takip eden kültürel varlıklar; Yeşil Türbe (46 kişi), Ulu Cami (55 kişi), Tophane (86 kişi) ve Mudanya (34 kişi) olarak ifade edilmiştir. Öte yandan en düşük önem derecesine sahip olarak sırasıyla; Balibey Hanı (33 kişi), Koza Han (27 kişi), Pirinç Han (32 kişi), Tirilye (27 kişi), Emir Sultan Camii (30 kişi) ve Irgandı Köprüsü (61 kişi) tespit edilmiştir. Bu durumda, Uludağ'ın Bursa'yı en yüksek düzeyde simgelediğini, Irgandı Köprüsü'nün ise, en düşük simge olarak karşımıza çıktığını belirtmek mümkündür.

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Gündü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

Araştırmanın katılımcıları olan öğrencilerin Bursa şehir merkezine ne sebeple seyahat ettikleri sorgulandığında elde edilen bulgular Tablo 4'te verilmektedir. Öğrenciler; diğer seçeneğinin de yer aldığı 12 seçenek arasından birden fazla tercih yapmışlardır.

Tablo 4. Bursa Şehir Merkezine Seyahat Etme Sebebi

	<i>Sıklık (f)</i>	<i>Yüzde Değeri (%)</i>
Kültür-Sanat-Tarih	85	34,8
Mimari	39	16,0
Doğal Güzellik	76	31,1
Sağlık	25	10,2
Din	12	4,9
Kongre, Seminer, Panel vb. etkinlikler	20	8,2
Eğitim	53	21,7
Spor	24	9,8
Fuar-Festival	26	10,7
Eğlence	149	61,1
Alışveriş-Moda	116	47,5
Diğer	-	-

Tablo 4'e göre; öğrencilerin yarısından fazlası (%61,1) eğlence amacıyla Bursa şehir merkezine seyahat etmektedirler. İkinci olarak en fazla yüzdeye sahip olarak alışveriş-moda unsuru ifade edilmiştir. Başka bir ifadeyle; öğrencilerin %47,5'i alışveriş ve moda amacıyla Bursa şehir merkezine seyahat etmektedirler. Bursa'ya kültür-sanat-tarih amacıyla seyahat edenlerin oranı %34,8 ve doğal güzellik amacıyla seyahat edenlerin oranı %31,1 iken; sadece %21,7'lik bir oranın eğitim amacıyla seyahatini gerçekleştirdiği görülmektedir. Ulaşılan bulgular ışığında; öğrencilerin en düşük katılımı din (%4,9) ve kongre, seminer, panel vb. etkinlikler (%8,2) için Bursa şehir merkezine seyahat ettiği ifade edilmiştir.

Öğrencilere yöneltilen "Bursa'da gezerken tarihi bir bina gördüğünüzde ne hissediyorsunuz?" sorusuna verilen yanıtlar Tablo 5'te görülmektedir.

Tablo 5. Bursa'da Gezerken Tarihi Bir Bina Gördüğünüzde Ne Hissediyorsunuz?

	<i>Sıklık (f)</i>	<i>Yüzde Değeri (%)</i>
Heyecan	25	10,2
Merak	135	55,4
Şaşkınlık	13	5,3
Geçmişteymiş gibi	71	29,1
Diğer	-	-
Toplam	244	100,0

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%55,4) Bursa'da gezerken tarihi bir bina gördüklerinde merak duygusuna kapılmaktadırlar. Öte yandan %29,1'lik bir kısmın kendisini geçmişteymiş gibi hissettiğini söylemek mümkündür. Heyecan duygusuna kapılan öğrencilerin oranı %10,2 olarak tespit edilirken; şaşkınlık yaşayanların oranı %5,3 olarak gerçekleşmiştir.

Bu araştırmada, ifadelerle ilişkin öğrencilerin katılım derecelerinin, aritmetik ortalama değerleri ile ilgili elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Araştırmada, kültürel varlıkların genel değerlendirmesine yönelik 2 ifade; Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerin tespitine yönelik 8 ifade ve somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerin tespitine yönelik 26 ifade olmak üzere toplam 36 ifade hazırlanmıştır. Tablo 6'da öğrencilerin ifadelerle katılım derecelerinin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 6. İfadelerle İlişkin Bulgular

İFADELER	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
1. Kültürel varlıkların korunması ve yaşatılması gereklidir.	4,62	,81
2. Kültürel varlıklarımızın öğrenciler tarafından bilinmesi gereklidir.	4,60	,61
Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Ölçeği		
3. Bursa bir kültür şehridir.	4,29	,77
4. Bursa tarihsel çekicilikler bakımından oldukça zengindir.	4,23	,74
5. Bursa doğal güzellikler bakımından oldukça zengindir.	4,19	,78
6. Bursa tam anlamıyla kültürel bir şehir destinasyonudur.	3,92	,78
7. Bursa Türkiye'deki diğer kültürel şehirlerle rekabet edecek potansiyele sahiptir.	3,88	,98
8. Kültürel bir şehir destinasyonu olarak Bursa'nın tanıtımının etkili bir şekilde yapılmadığını düşünüyorum.	3,81	2,85
9. Bursa'daki kültürel ve tarihi yapıların çok bakımsız ve ihmal edilmiş durumda olduğunu düşünüyorum.	3,25	1,16
10. Bursa'da kültürel varlıklara yeterli derecede önem verildiğini düşünüyorum.	3,35	1,08
Somit Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Ölçeği		
11. Somit kültürel varlıklarımızı korumalıyız.	4,51	,75
12. Somit kültürel varlıklarımız yok olsaydı geçmiş hakkında bilgi edinemedik.	4,47	,78
13. Somit kültürel varlıkların turistik değeri vardır.	4,41	,80
14. Kültürel varlıklar atalarımızdan bize miras kalmıştır.	4,48	,75
15. Tarihi binalar yıkılıp yerine yeni binalar yapılmaktadır.	3,17	1,41
16. Aşırı turist ziyareti somit kültürel varlıklar için bir sorundur.	3,11	2,99
17. Tarihi bir sokakta gezinmek benim için bir şey ifade etmez.	2,10	1,42

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

18. Ben eskiye bağlı olan ve eskiye ait şeylerden hoşlanan biriyim.	4,01	1,08
19.Arkeolojik eserlerin, eski eşya ve nesnelerin sergilendiği müzelere gitmek sıkıcıdır.	2,55	3,58
20.Daha önce görmediğim bir şehre gittiğim zaman o şehrin tarihi binalarını görmek isterim.	4,24	,92
21.Tarihi mezarlıkların ve şehitliklerin bakımlı olması benim için önemlidir.	4,28	,97
22.İnsanların geçmişte nasıl yaşadıklarını öğrenmenin bir önemi yoktur.	2,08	1,41
23.Tarihi savaş alanlarının korunması gerektiğini düşünüyorum.	4,28	,90
24.Tarihi kentlerin korunmasının önemli olduğunu düşünüyorum.	4,34	,88
25. Eski fotoğraflardan geçmiş hakkında çok şey öğrenebilirim.	3,97	,89
26.Antik kentlerin korunmasının önemli olduğunu düşünüyorum.	4,29	,94
27.Tarihi binaların korunmasına yardım etmek sıkıcıdır.	2,16	1,42
28.Tarihi eşyaların ve nesnelerin sergilendiği müzelere gitmek eğlencelidir.	4,13	1,03
29.Yaşadığım şehrin tarihi ile ilgili eski fotoğrafların korunmasına yardım etmek isterim.	4,22	,88
30.Tarihi anıtlar bir toplumun sanatsal başarısının göstergeleridir.	4,33	,85
31.Tarihi bir sokakta gezinmekten hoşlanırım.	4,40	,81
32.Maddi değeri olmayan eşya ve nesnelerin korunmasının önemi yoktur.	2,15	1,43
33.Arkeolojik alanların tüm dünya insanların ortak hazinesi olduğunu düşünüyorum.	4,10	1,04
34. Tarihi binalar yıkılıp yerine modern binalar yapılmalıdır.	2,07	1,43
35. Arkeolojik alanların tarihi bir belge olduğunu düşünüyorum.	4,17	,95
36. Tarihi mezarlıkların ve şehitliklerin bakımlı olması önemli değildir.	2,07	1,49

Tablo 6'da yer alan bulgulara göre "Kültürel varlıkların korunması ve yaşatılması gereklidir" ifadesine yüksek düzeyde katılım olduğu tespit edilmiştir. Bu ifadeyi, sırasıyla takip eden diğer yüksek katımlı ifadeler ise; "Kültürel varlıklarımızın öğrenciler tarafından bilinmesi gereklidir" ve "Somut kültürel varlıklarımızı korumalıyız" ifadeleridir.

Düşük katımlı ifadeler incelendiğinde ise, en düşük katılım payına sahip olan ifade; "Tarihi mezarlıkların ve şehitliklerin bakımlı olması önemli değildir" olarak görülmektedir. Diğer düşük katılım oranına sahip olan ifadeler ise şu şekildedir; "Tarihi binalar yıkılıp yerine modern binalar yapılmalıdır", "İnsanların geçmişte nasıl yaşadıklarını öğrenmenin bir önemi yoktur", "Tarihi bir sokakta gezinmek benim için bir şey ifade etmez" ve "Maddi değeri olmayan eşya ve nesnelerin korunmasının önemi yoktur".

A. Hipotezlerin Testi

Araştırma sorularını cevaplamaya yönelik olarak teorik bölümde incelenen değişkenler ve değişkenler arası ilişkileri belirtecek şekilde geliştirilen hipotezlere yönelik sonuçlar aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir;

H1: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

Uygulamaya katılan öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerinin puanları cinsiyetlerine göre karşılaştırıldığında; kadınların ($X=31,12$) erkeklere ($X=30,76$) göre, daha yüksek düzeyde katılıma sahip olduğu görülmektedir. *T-Testi* sonuçlarına göre bu farklılık istatistiksel olarak bir anlamlık içermektedir ($p=0,006<0,05$). Buna göre, kadınların Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, erkeklerin görüşleriyle benzerlik göstermemektedir.

H2: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre Bursa'nın somut kültürel varlıklarına yönelik değerlendirmeleri incelendiğinde; 2. sınıf öğrencilerinin ($X=31,79$), 1. sınıf öğrencilerinden ($X=30,10$) daha yüksek düzeyde katılıma sahip olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri öğrenim gördükleri sınıfa göre karşılaştırıldığında yapılan *T-testi* sonuçlarına göre ise; %95 anlamlılık düzeyinde bir farklılık ortaya çıkmaktadır ($p=0,008<0,05$). Farklı sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin, Bursa'nın somut kültürel varlıklarını aynı düzeyde değerlendirmedikleri görülmektedir. Bu durumda; *H2* hipotezi kabul edilmektedir.

H3: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, öğrenim görülen programa göre farklılık göstermektedir.

H3'de öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerinin öğrenim gördükleri programa göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Elde edilen *Anova Analizi* sonuçlarına göre; öğrencilerin görüşlerinin ($p=0,149>0,05$) öğrenim görülen programa

göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Bu sonuç doğrultusunda *H3* hipotezi reddedilmektedir.

H4: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, aylık harçlık miktarına göre farklılık göstermektedir.

H4'te öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerinin, aylık harçlık miktarlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Yapılan hipotez testi sonucunda konuyla ilgili görüşlerde, 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık tespit edilmemiştir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin belirttikleri görüşlerde ($p=0,305>0,05$) aylık harçlık miktarlarına göre bir farklılık saptanmamıştır. Bu durumda *Anova Analizi* sonuçlarına göre *H4* hipotezi reddedilmektedir.

H5: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, memleketlerine göre farklılık göstermektedir.

H5'te öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerinin, memleketlerinin Bursa ya da Bursa dışında bir yer olması durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. *T-Testi* sonuçlarına göre; ($p=0,016<0,05$) 0,05 anlamlılık düzeyinde farklılıklar tespit edilmiştir. Buna göre; memleketi Bursa olan öğrenciler ile memleketi Bursa dışında bir yer olan öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri farklılık göstermektedir. Bu durumda *H5* hipotezi reddedilmektedir.

H6: Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşlerinin Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla yapılan *Anova Analizine* göre; ($p=0,720>0,05$) 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuca göre; öğrenciler ne sıklıkla Bursa'ya seyahat ederse etsin, Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin ortak görüş belirtmişlerdir.

H7: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

Araştırmanın katılımcıları öğrencilerin somut kültürel varlıklara yönelik görüşlerinin puanları cinsiyet durumlarına göre incelendiğinde; kadınların ($X=95,56$) erkeklere ($X=95,17$)

göre daha yüksek düzeyde katılıma sahip olduğu tespit edilmiştir. Yapılan hipotez testinin sonuçlarına göre bu farklılık istatistiksel olarak anlamlılık içermemektedir ($p=0,000<0,05$). Bu durumda; kadınların somut kültürel varlıklara yönelik görüşlerinin erkeklerin görüşlerinden farklı olduğunu söylemek mümkündür.

H8: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılık göstermektedir.

Somut kültürel varlıklara yönelik görüşlerde öğrenim görülen sınıfa göre 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık tespit edilmiştir ($p=0,000<0,05$). Yapılan *T-testi* sonucuna göre öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin belirttikleri görüşler arasında öğrenim gördükleri sınıfa göre bir farklılık bulunmaktadır ve bu durumda *H8* hipotezi kabul edilmektedir. Farklı sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin somut kültürel varlıklar konusunda aynı görüşe sahip olmadıklarını söylemek mümkündür.

H9: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, öğrenim görülen programa göre farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin gözünde Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin öğrenim görülen programa göre farklılıklar görülmezken; genel olarak somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerde öğrenim görülen programa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar ($p=0,030<0,05$) olduğu görülmektedir. Bu araştırmada, belirlenen farklılıklar çoklu karşılaştırma yöntemlerinden olan "*Tukey Testi*" kullanılarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Program yardımıyla çözümlenen veriler, yorumlanmış ve bu anlamda öneriler geliştirilmiştir.

Somut kültürel varlıklara ilişkin verilen ifadelerde, katılımcıların öğrenim gördükleri programa göre anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Bu farklılıkların *Pazarlama* programında okuyan öğrenciler ile *Aşçılık* programında okuyan öğrencilerden kaynaklandığı görülmektedir. *Pazarlama* ve *Aşçılık* programında okuyan öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin yaklaşımları *Mobilya ve Dekorasyon*, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları*, *Turizm ve Otel İşletmeciliği* ile *Turizm ve Seyahat Hizmetleri* programlarında öğrenim gören öğrencilerden farklılık göstermektedir. Bu noktada öğrencilerin öğrenim gördükleri, eğitim aldıkları programın, somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerde etkili olduğu söylenebilir.

H10: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, aylık harçlık miktarına göre farklılık göstermektedir.

Yapılan *Anova Analizi* sonucunda somut kültürel varlıklara ilişkin olarak öğrencilerin görüşlerinin öğrencilerin aylık harçlık miktarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p=0,451>0,05$).

H11: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, memleketlerine göre farklılık göstermektedir.

Öğrenciler tarafından algılanan somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerin değerlendirilmesi için karşılaştırılan ortalamalar öğrencilerin memleketlerine göre az da olsa farklılık göstermektedir. Ancak bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p=0,188>0,05$). İfadelere katılma dereceleri incelendiğinde, öğrencilerin gözünde somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerin oldukça olumlu olduğu görülmektedir.

H12: Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre farklılık göstermektedir.

H12'de öğrencilerin, somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerinin, Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Yapılan hipotez testi sonucunda konuyla ilgili görüşlerde ($p=0,179>0,05$) 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık tespit edilmemiştir.

H13: Öğrencilerinin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri ile genel somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Korelasyon analizi, iki değişken arasındaki ilişkinin düzeyini (derecesini, şiddetini, gücünü) ve yönünü belirlemek amacı ile yapılmaktadır. Her iki değişkenin de sürekli değişken olması ve değişkenlere ilişkin verilerin normal dağılım göstermesi durumunda, değişkenler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayı ile belirlenmektedir (Ural ve Kılıç, 2005: 219).

Bu çalışmada; araştırmanın katılımcıları olan öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri ve genel somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri arasındaki ilişkileri değerlendirmek amacıyla "*Korelasyon Analizi*" yapılmıştır. Pearson Korelasyon matrisinde katılımcıların, Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri ile genel somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiler 0,01 anlamlılık düzeyine göre

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

değerlendirildiğinde; pozitif ve anlamlı bir ilişki ($p=0,380$) olduğu görülmektedir. İfadeler arasında anlamlı bir ilişkinin olması, düşüncelerin tespitine yönelik katılımcıların görüşlerini beyan ettikleri ifadelerin birbirlerine yakın, birbirlerini doğuran sonuçlar şeklinde ortaya çıkmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 7'de araştırmanın kabul edilen ve reddedilen hipotezlere yer verilmektedir. Hipotezler kabul edilmeleri veya reddedilme durumlarına göre (***) işareti ile belirtilmiştir.

Tablo 7. Hipotezlerin Kabul Edilme - Reddedilme Durumu

Hipotezler	Kabul Edilen	Reddedilen
H1	***	
H2	***	
H3		***
H4		***
H5		***
H6		***
H7	***	
H8	***	
H9	***	
H10		***
H11		***
H12		***
H13	***	

Tablo 7'ye göre; “Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, öğrenim görülen programa göre farklılık göstermektedir” ve “Öğrencilerinin Bursa'nın somut

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri ile genel somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezleri kabul edilmiştir.

“Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, öğrenim görülen programa göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, aylık harçlık miktarına göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, memleketlerine göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri, Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre farklılık göstermektedir”, Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, aylık harçlık miktarına göre farklılık göstermektedir”, “Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, memleketlerine göre farklılık göstermektedir” ve “Öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin görüşleri, Bursa şehir merkezine seyahat etme sıklığına göre farklılık göstermektedir” hipotezleri ise reddedilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada Uludağ Üniversitesi Harmancık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bakış açısıyla Bursa İli'nde yer alan somut kültürel varlıklara yönelik görüşlerin belirlenmesine çalışılmıştır. Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre;

Öğrencilerin büyük çoğunluğu kadın katılımcılardan ve 19-21 yaş grubundan oluşmaktadır. Ağırlıklı olarak öğrenci evinde konaklayan öğrencilerin aylık harçlık miktarı 250-500TL arasında yer almaktadır. Katılımcıların yarısından fazlasının memleketi Bursa dışındaki bir şehirdir. Öğrencilerin büyük bir oranla ayda bir kereden daha az Bursa şehir merkezine seyahat ettiği görülmektedir. Öte yandan öğrencilerin, Bursa şehir merkezine daha çok eğlence ve alışveriş amacıyla seyahat ettiği tespit edilmiştir.

Öğrenciler kültürel varlıkların korunması ve yaşatılması gerektiğini düşünürken aynı zamanda kültürel varlıkların öğrenciler tarafından bilinmesi gerekliliğinin üzerinde de durmaktadırlar. Bu kapsamda Bursa'nın bir kültür şehri olduğunu ve tarihsel çekicilikler bakımından oldukça zengin olduğunu ifade etmektedirler.

Bursa'nın öğrenciler gözünde sadece kültürel değil, doğal güzellikler bakımından da önemli görüldüğünü söylemek mümkündür. Somut kültürel varlıkların turistik değer taşıdığının

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları: Harmancık MYO Örneği

Özge GÜDÜ Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

farkında olan öğrenciler, tarih ve antik kentlerin korunmasının yanında, tarihi değere sahip mezarlıkların, şehitliklerin bakımlı olması gerektiği yönünde olumlu görüşlere sahiptirler. Olumlu yönde gelişen öğrenci algılamalarının tarihi eşyaların ve nesnelerin sergilendiği müzelere gidilmesinin eğlenceli ve gerekli olduğu sonucunu doğurduğu da görülmektedir. Bu kapsamda şehir planlamasının eski kent dokusunu bozmayacak bir şekilde düzenlenmesi gerekli bir husus olarak görülmektedir. Öte yandan öğrencilerin tarihi binaların yıkılıp yerine yeni binalar yapıldığı yönündeki görüşleri başka bir noktaya dikkatleri çekmektedir. Bu bağlamda Bursa'daki kültürel ve tarihi yapıların çok bakımsız ve ihmal edilmiş durumda olduğu yönündeki görüşlerin kısmen de olsa söz konusu olduğunu söylemek mümkündür. Tarihi ve kültürel yapılara amacına uygun işlev kazandırılmaması ve bilinçsiz restorasyonlarla tahribat gibi durumlar bu yöndeki görüşleri açıklar niteliktedir.

Öğrenciler tarafından somut kültürel varlıklar için sorun kapsamında değerlendirilen aşırı turist ziyareti, bu hususta önemli tedbirlerin alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Öğrencilere göre, Bursa'da kültürel varlıklara yeterli derecede önem verilmemesinin yanı sıra kültürel bir şehir destinasyonu olarak Bursa'nın tanıtımının etkili bir şekilde yapılmadığını da ifade etmek mümkündür. Ulaşılabilir bir kent özelliği taşıyan Bursa'nın kültürel varlıklarına ilişkin yazılı ve görsel kaynak eksikliği araştırma verileri bağlamında üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konudur. Bursa gibi önemli bir turistik şehrin tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin sürekli geliştirilmesi, ilgili kurum ve kuruluşların bu konuda bilinçli olarak hareket etmeleri gerekli görülmektedir.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; memleketi Bursa olan öğrenciler ile memleketi Bursa dışında bir yer olan öğrencilerin Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin görüşleri farklılık göstermektedir. Öğrencilerin gözünde Bursa'nın somut kültürel varlıklarına ilişkin öğrenim görülen programa göre farklılıklar görülmezken; genel olarak somut kültürel varlıklara ilişkin görüşlerde öğrenim görülen programa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. *Pazarlama ve Aşçılık* programında okuyan öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin yaklaşımları *Mobilya ve Dekorasyon*, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları*, *Turizm ve Otel İşletmeciliği* ile *Turizm ve Seyahat Hizmetleri* programlarında öğrenim gören öğrencilerden farklılık göstermektedir. Bu noktada öğrencilerin öğrenim

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

gördükleri programda aldıkları derslerin turizm bilincini yönlendirdiğini söylemek mümkündür. Bu kapsamda turizm bilincinin oluşturulması için öğrencilere yönelik seminerlerin verilmesinin diğer program öğrencileri için de gerekli olduğunu ifade etmek gerekmektedir.

Bursa iline ve somut kültürel varlıklarına yönelik koruma-kullanma dengesi gözetilerek yapılacak olan tüm faaliyetlerin önce ülke içinde, daha sonra ülke dışında şehrin bilinirliği artırması ve turistik imajını sağlamlaştırması mümkündür.

Bursa'nın somut kültürel varlıklarının öğrenciler tarafından değerlendirilmesinin araştırıldığı bu çalışma; zaman, maliyet ve ulaşılabilirlik etmenlerinden dolayı Uludağ Üniversitesi Harmancık Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin görüşleri ve araştırma anketinde yer alan ifadeler ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın, bundan sonra yapılacak olan çalışmalara temel teşkil etmesi hedeflenmektedir. Bunun yanında, bu çalışma belirli aralıklarla tekrarlanmalı, elde edilen sonuçlar ışığında turizm gelişimine ve bölgesel tanıtıma yön verilebilmesi öngörülebilir.

KAYNAKÇA

- ABLAK, Selman; Yurdal DİKMENLİ ve Turhan ÇETİN; (2014), “*Üniversite Öğrencilerinin Kırşehir'in Tarihi ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Farkındalıkları*”, **Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 4(7/2), ss.171-186.
- AKSU, Murat ve COŞKUN Kayabalı; (2006), “*Alternatif Bir Turizm Olarak Kültür Turizmi*”, **Standart Ekonomik ve Teknik Dergi**, 533, ss.25–28.
- ANMAÇ, Gülçin (2013), **Somut Olmayan Kültürel Miras Kapsamında Kuyumculuğun İstanbul Örneğinde İncelenmesi**, Kadir Has Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- ARSLAN, Teoman M. (2012), **Kültürel Miras Alanlarında Sağlıklılaştırma ve Yenileme Süreçlerinin Değerlendirilmesi: Ankara Hamamönü ve Hacı Bayram Örnekleri**, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- AŞILIOĞLU, Fatma ve Yalçın MEMLÜK; (2010), “*Frig Vadisi Kültür Mirası Alanlarının Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi*”, **Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi**, 2(2), ss.185-197.

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

-
- AVCIKURT, Cevdet; (2003), **Turizm Sosyolojisi**, Birinci Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara, 129s.
- BAYRAM, Nuran; (2009), **Sosyal Bilimlerde SPSS İle Veri Analizi**, İkinci Baskı, Ezgi Kitabevi, Bursa, 235s.
- BEDATE, Ana; L. Cesar HERRERO ve J. Angel SANS; (2004), “*Economic Valuation of the Cultural Heritage: Application to Four Case Studies in Spain*”, **Journal of Cultural Heritage**, 5, ss.101-111.
- ÇETİNKAYA, Tolga (2010), **Sağlık Turizmi Açısından Bursa İlinin Pazarlanabilirliği Konusunda Sağlık Çalışanlarının Görüşlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma**, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- DÖNMEZ, Cengiz ve C. Cahit YEŞİLBURSA; (2014), “*Kültürel Miras Eğitiminin Öğrencilerin Somut Kültürel Mirasa Yönelik Tutumlarına Etkisi*”, **İlköğretim Online**, 13(2), ss.425-442.
- DURHANİ, Sıla ve Yekta ÖZGÜVEN; (2013), “*Breaking the Duality: The Historical Peninsula of İstanbul as an Open-Air Museum*”, **Journal of Cultural Heritage**, 14, ss.183-188.
- FERRETTİ, Valentina; Marta BOTTERO and Giulio MONDİNİ; (2014), “*Decision Making and Cultural Heritage: An Application of the Multi-attribute Value Theory for the Reuse of Historical Buildings*”, **Journal of Cultural Heritage**, ss.1-12.
- GÜLCAN, Bilgehan; (2010), “*Türkiye’de Kültür Turizminin Ürün Yapısı ve Somut Kültür Varlıklarına Dayalı Ürün Farklaştırma İhtiyacı*”, **Journal of Business Research**, 1, ss.99-120.
- HARMANCIK MESLEK YÜKSEKOKULU; (2014), <http://harmancik.uludag.edu.tr/>, Erişim Tarihi: 22.05.2014
- HOWARD, Peter and David PİNDER; (2003), “*Cultural Heritage and Sustainability in the Coastal Zone: Experiences in South West England*”, **Journal of Cultural Heritage**, 4, ss.57-68.

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

-
- KIZILIRMAK, İsmail ve Hüseyin KURTULDU; (2005), “*Kültürel Turizmin Önemi ve Tüketici Tercihlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Çalışma*”, **Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi**, 1, ss.100-120.
- KURTAR, Ceyda (2012), **Kentsel Kültürel Miras Yönetimi ve Rekreasyonla İlişkisi: Ankara Hamamönü Örneği**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- MEYDAN UYGUR, Selma ve Eda BAYKAN; (2007), “*Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri*”, **Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2(1), ss.30-49.
- ÖZGEN, Dilek (2010), Turizmde Bölgesel Tanıtma ve Bursa İli Açısından Önemi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.
- ÖZTÜRK, Yüksel ve İrfan YAZICIOĞLU; (2002), “*Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma*”, **Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2, ss.1-14.
- SİDEKLİ, Sabri ve Levent KARACA; (2013), “*Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel, Kültürel Miras Öğelerinin Kullanımına İlişkin Öğretmen Adayı Görüşleri*”, **Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi**, 5, ss.20-38.
- SKOUNTI, Ahmed; (2011), “*The Lost Ring: UNESCO's World Heritage and Intangible Cultural Heritage*”, **Milli Folklor**, 23(89), ss.28-40.
- TÜRKER, Nuray; Mustafa YILDIRIM ve Tolga GÜL (2011), “*Evaluation of Cultural Tourism Within the Context of Event Tourism: Philosophy Days of Diogenes of Sinop and Young Philosophers Fest*”, **I. Uluslararası Karadeniz Kültür Kongresi**, 06-09 Ekim 2011, Sinop.
- UNESCO (2014), http://www.unesco.org.tr/dokumanlar/somutkulturelmiras/somut_kulturel_miras.pdf, Erişim Tarihi: 30.05.2014
- ÜSKÜDAR, Şerife (2012), **Eskişehir'in Kültür Turizmi Potansiyeli ve Yerli Turistlerin Buna İlişkin Algıları Üzerine Bir Araştırma**, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

Bursa'nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları:
Harmancık MYO Örneği

Özge Güdü Demirbulat, Gencay Saatçi & Cevdet Avcıkurt

-
- ÜNVER, Emir Hilmi (2014), **Her Şey Dahil Sistemde Türkiye Gastronomi Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi**, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- YALÇINKAYA, Haşim (2008), **Kültür Varlığı Kaçakçılığı ve Van İli Örneği**, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Van.
- YEŞİLBURSA, C. Cahit (2011), **Sosyal Bilgilerde Miras Eğitiminin Öğrencilerin Somut Kültürel Mirasa Karşı Tutumlarına ve Akademik Başarılarına Etkisi**, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- YEŞİLBURSA, C. Cahit; (2013), “*Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Somut Kültürel Mirasa Yönelik Görüşleri*”, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 21(2), ss.405-420.
- YILDIZ, Sevcan (2011), **Kültürel Miras Alan Yönetimi Kapsamında Alanya Kalesi Ziyaretçi Yönetimi**, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Antalya.